

УДК 006.063:67/68

ЕКОЛОГІЧНА СЕРТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ ТЕКСТИЛЬНОЇ ТА ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА ПОВНИЙ ЖИТТЄВИЙ ЦИКЛ ТЕКСТИЛЬНИХ ВИРОБІВ

Асп. Н.І. Упірова

Київський національний університет технологій та дизайну

Як відомо, Угода про Асоціацію між Європейським Союзом та Україною має забезпечити режим вільної торгівлі та відкрити для нашої країни один з найбільших ринків у світі. Додатками до Угоди передбачається поступова гармонізація та адаптація до європейських стандартів для усунення бар'єрів у торгівлі. Особлива важливість в зазначених процесах надається питанням ефективної діяльності в сфері екологічного регулювання, оскільки важливим елементом деяких частин Угоди про Асоціацію є охорона навколишнього середовища.

Як відомо, у світі в наш час чітко виявились дві принципово різні системи щодо регулювання безпечності та екологічності текстилю - «Екотекстиль» та «Екотехнології».

Система «Екотекстиль» означає стандартизацію вимог щодо екології та безпеки текстильних матеріалів та одягу за принципом безпеки для здоров'я людини. Саме цій системі відповідає зміст європейського стандарту *Еко-Tex Standard 100* та вітчизняного стандарту ДСТУ 4239-2003. Такий підхід дозволяє підприємствам вчасно реагувати на нові екологічні вимоги різних законодавчих і нормативних документів і він сповна здійснимий на теренах України в короткотерміновій перспективі.

Система «Екотехнології» передбачає впровадження технологій, що взагалі не застосовують потенційно-токсичні і шкідливі для навколишнього середовища речовини, що означає вибір кращих з існуючих технологій. Ця система є дуже важливою для покращення екологічної ситуації на текстильних підприємствах, в найбільш комплексному вигляді вона реалізується в рамках ЄС на основі директиви ІРРС (комплексне попередження і контроль забруднень). Разом з тим, такий напрямок потребує всебічного вивчення та вироблення єдиних підходів оцінювання повного життєвого циклу (далі ПЖЦ) текстильної продукції та аналізу технологій, існуючих на підприємствах текстильної та легкої промисловості України, оскільки немає однозначного бачення ПЖЦ (умови виробництва, утилізація, переробка) для різної текстильної продукції, немає критеріїв виділення кращої технології, і такий підхід можливо реалізувати в Україні в більш довгостроковій перспективі.

Таким чином, впровадження екологічної сертифікації продукції текстильної та легкої промисловості в Україні може відбуватись за наступними етапами:

I етап – застосування принципу «Екотекстиль», тобто впровадження екологічної сертифікації імпортованої та вітчизняної продукції відповідно до вимог стандартів *Еко-Tex Standard 100* та ДСТУ 4239-2003 з метою гарантування споживачу якості та екологічної чистоти текстильної продукції та просування вітчизняної продукції текстильної та легкої промисловості на європейські та світові ринки. На цьому етапі буде встановлено бар'єр для ввезення на територію України екологічно забруднених текстильних товарів, екосертифікація текстилю стане більш доступною для українського виробника, а вплив екологічної сертифікації на ПЖЦ продукції та на екологічну ситуацію на підприємствах текстильної та легкої промисловості буде опосередкованим.

II етап – застосування принципу «Екотехнології», тобто вдосконалення та розширення сфери дії екологічної сертифікації вітчизняної продукції з урахуванням аспектів ПЖЦ виробів. Застосування такого принципу є актуальним саме для вітчизняної продукції, оскільки сприятиме екологізації всіх стадій ПЖЦ виробів, поліпшенню екологічної ситуації на підприємствах текстильної та легкої промисловості України та підтвердженню прагнення України долучитись до міжнародних екологічних програм широкого загалу.